

N

Vaasan Sähkön
asiakaslehti
2 | 25

ette

LUE VINKIT
LUONTO-
RETKELLE!

Toriparlamentti
Vaasassa jo
40 vuotta

Ruokojen poisto
auttaa Itämerta

Raparperi
kruunaa
kääretortun

Lavatanssien uusi huuma

KUVA CHRISTOFFER BJÖRKLUND

Tietoturva etusijalla

Nykyisessä digitaalisessa maailmassa kyberturvallisuus on noussut yhdeksi tärkeimmistä aiheista niin yksityishenkilöille kuin yrityksille. Nopeasti kehittyvät teknologiat tuovat mukanaan uusia uhkia, ja siksi myös meille Vaasan Sähkö -konsernissa on elintärkeää pysyä ajan tasalla ja suojata asiakkaittemme tiedot parhaalla mahdollisella tavalla.

Kyberhyökkäykset ovat nykyään monimuotoisempia ja kehittyneempiä kuin aiemmin. Yritykset (ja toki myös yksityishenkilöt) kohtaavat päivittäin haittaohjelmia, tietojenkalastelua ja palvelunestohyökkäyksiä. Näiden uhkien torjuminen vaatii jatkuvaa valppautta, kouluttautumista sekä investointeja uusimpiin suoje-lukeinoinhin.

Asiakkaiden tietojen turvaaminen on meille prioriteetti. Henkilökohtaiset tiedot, taloudelliset tiedot ja yritysten arkaluonteiset tiedot ovat jatkuvasti kyberrikollisten tähtäimessä. Tämän vuoksi olemme panostaneet oman kyberturvallisuutemme valmiuden kehittämiseen jo useamman vuoden ajan. Parhaillaan valmistaudumme tietoturvasertifikaatin suorittamiseen, jotta voisimme varmistua, että tekemämme suojatoimet vastaavat jatkuvasti kehittyvän ja monimuotoisen kyberuhan haasteeseen.

Ennaltaehkäisy on paras keino kyberuhkien torjumiseksi. Koulutamme jatkuvasti henkilöstöämme ja sidosryhmiämme tunnistamaan mahdolliset uhat ja toimimaan niiden ehkäisemiseksi. Lisäksi seuraamme aktiivisesti kyberympäristön muutoksia ja päivitämme järjestelmiämme ja toimintatapojamme vastaamaan uusiin haasteisiin. Tämä näkyy asiakkaille esimerkiksi asiakasviestinnässä.

Kyberturvallisuus on prosessi, joka vaatii jatkuvaa valppautta ja sopeutumista – myös asiakkailta. Sitoutumisemme asiakkaiden tietojen suojaamiseen on vankka perusta, jonka päälle rakennamme luottamusta ja turvallisuutta. Yhdessä voimme varmistaa, että sinunkin tietosi ovat turvassa ja että digitaalinen maailma pysyy turvallisena paikkana kaikille.

Vesa Perkiö
tietoturvapäälikkö

Sisällys

Tämän numeron Teema-jutussa perehdymme lavatanssikulttuuriin, joka elää uutta aaltoa. Lavoilla näkyy somesta inspiraation saaneita nuoria harrastajia, musiikki on monipuolistunut, ja tuoreet esiintyjät ovat nousseet suursuosikeiksi. Mistä uusvanhassa trendissä on kyse?

3 Hyvä kysymys

Miksi vuoristoradassa ottaa vatsanpohjasta?

4 Teema

Lavatanssien uusi aika

12 Ylihyvä uutinen

Ruokojen poisto auttaa Itämerä

14 Fiksumpi elämä

Näin suunnittelet luontoretken

16 Kimpassa

Toriparlamentti on kuin toinen koti

20 Ajankohtaista

Mm. kesätyökonkarit, uudistunut Online-palvelu, kaukolämpömittareiden vaihto ja varttimittauksen hyödyt.

24 Edelläkävijät

Parempia vaihtoehtoja sementille

26 Ristikko

27 Resepti

Raparperin aika

Vaasan Sähkö -konsernin asiakaslehti

Seuraava Nette ilmestyy 10/2025

Postiosoite: PL 26, 65101 Vaasa

Käyntiosoite: Kirkkopuistikko o, 65100 Vaasa

Puhelinvaihe: 06 324 5111

Asiakaspalvelu: 06 324 5750, asiakaspalvelu@vaasansahko.fi

Vaasan Sähköverkon vikailmoitukset: 06 324 5700 (24 h, puhelut nauhoitetaan)

Internet: www.vaasansahko.fi

ISSN: 1458-7297

Toteutus: Aller Ideas

Päätöittäjä: Mikaela Jussila,

nette@vaasansahko.fi

Toimituskunta: Oona Björkbacka,

Johan Eriksson, Marko Hakamäki,

Mikaela Jussila, Mirja Kohtamäki

Painopaikka: UPC Print

Kansikuva: Kirsi-Marja Savola

4041 0948

Painotuote

Miksi vuoristoradassa ottaa vatsanpohjasta?

Teksti **ELINA VIRONEN**

Jos olet joskus istunut vuoristoradassa, tiedät sen kutkuttavan tunteen, joka syntyy jyrkissä ylä- ja alamäissä: vatsanpohjasta kouraisee.

Ilmiötä selittää muutos painon tunteessa. Painoon vaikuttaa paitsi maapallon painovoima myös kiihtyvyys. Kun loikoilet rannalla tai istut terassilla, tunnet painovoiman aiheuttaman painon tunteen. Tähän keho on tottunut.

Kun yhtälöön lisätään kiihtyvyys – istutkin vauhtiaan kiihdyttävässä vuoristoradassa – painon tunne muuttuu. Ylöspäin syöksyttäessä painon tunne kasvaa, ja alaspäin mentäessä se vähenee. Vapaassa pudotuksessa olo voi olla hetken jopa painoton.

Muutokset painon tunteessa tuntuvat erityisesti vatsaontelossa, koska

siellä sisäelimillä, kuten vatsalaukulla ja suolistolla, on liikkumavaraa. Kun muu kroppa liikkuu nopeasti vuoristoradan tahtiin, sisäelimet seuraavat hieman jäljessä ja painautuvat ylös- ja alaspäin. Lisäksi niitä kiinni pitävät rakenteet venyvät. Aistit tämän vatsankouraisuna, kun hermosolut ilmoittavat sisäelimien liikkeestä aivoille.

Saman tuntemuksen voit saada myös auton kyydissä, jos tiessä sattuu olemaan jyrkkiä laskuja tai nousuja.

Mitä enemmän vastaontelossa on massaa, sitä suuremman tuntemuksen muutokset painon tunteeseen aiheuttavat. Jos siis syöt raskaasti ennen vuoristorata-ajelua, voi kouraiseva tunne olla vahvempi. Pahoinvoinnin välttämiseksi tätä ei kannata kuitenkaan testata.

Juttuun haastateltiin asiantuntijana Jyväskylän yliopiston fysiikan professoria ja fysiikan laitoksen opetuksesta vastaavaa varajohtajaa **Pekka Koskista**.

Teksti **JOHANNA TILUS** Kuvat **KIRSI-MARJA SAVOLA**

Lavatanssien uusi aika

Lavatanssiperinne on saanut uusia sävyjä.
Yhä nuoremmat harrastajat löytävät
lavoille – monet somen inspiroimina
– ja tanssimusiikissa on tuore soundi.
Kävijöitä houkutellaan teemailloilla
ja tanssiopetuksella. Viesti kuuluu: tanssi
tekee hyvää kaikille, ja kaikki
ovat tervetulleita!

Vantaalla asuva Aada Raita-aho käy tanssimassa lähes joka viikko – yleensä lähilavoilla, mutta joskus kauempanakin. Harrastus on vienyt mennessään ja tuonut paljon tanssittuja. "Tanssilavalla näkee, että ihmiset ovat tulleet sinne pitämään hauskaa. Tanssin ja musiikin ilo välittyy heti." Raita-aho opiskelee sosionomiksi ja on töissä päiväkodissa. Päiväkodin lastenkin kanssa on tullut tansittua musiikin tahtiin monta kertaa, mutta paritansseja Raita-aho ei ole opettanut lapsille – ainakaan vielä.

Vantaalainen **Aada Raita-aho**, 24, hurahti lavatansseihin viitisen vuotta sitten aloitettuaan opiskelijatanssi-kerhon paritanssitunnit lapsuudenystävänsä **Ainon** kanssa.

”Saatoin alkuhuumassa viettää viikkoillat tanssitunneilla ja koko viikonlopun tansseissa. Nykyään käyn ehkä kahdella tanssitunnilla viikossa, mutta kyllä minut edelleen löytää melkein joka viikonloppu jostain tanssimasta.”

Ensimmäisissä tansseissaan Raita-aho kävi jo lapsena, Ainon perheen mukana.

”Viihdyimme lavatansseissa tosi hyvin jo silloin. Katsoimme muista tanssijoista mallia ja yritimme tehdä itse perässä, mutta lähinnä vain hengailimme ja fiilistelimme siellä.”

Nykyään Raita-aho käy lavatansseissa kaveriporukalla. Matkat taittuvat kätevästi kimpapakyydeillä, ja bensakustannukset jaetaan.

”Mutta esimerkiksi Vantaalla oleville kesälava Paville ja Tulisuuudelman pääsen julkisilla kulkuvälineilläkin.”

Välillä Raita-aho ajaa lähiseutua kauemmas parinkin tunnin päähän, jos vaikkapa uudella lavalla esiintyy hyvä bändi.

”Suosikkejani ovat *Taikakuu* ja *Hurma*. Lisäksi tykkään hirveästi *Energiasta* ja *Antti Ahopelto & Etiketistä*”, Raita-aho luettelee.

Sekahaku luo rentoutta

Valssi, swing, tango, humppa... Raita-aho kertoo osaavansa tanssia kaikkia lavatansseja, mutta hänen omat lempilajinsa ovat suomalainen tango sekä ”slovarit” eli hidas foksi ja Dominikaanisesta tasavallasta lähtöisin oleva aistikas bachata.

”Nämä lajit ovat vahvinta osaamisalaani, ja pidän niiden musiikeista. Bachatasta suosikkini on sensual bachata, jossa korostuvat vartalonkäyttö ja suljettu tanssiote.”

Raita-aho käy usein viikonloppuisin myös bachata-bileissä, joissa DJ soittaa koko illan vain bachata-musiikkia.

”Bileet eroavat lavatansseista siinäkin, että mitään hakuetikettiä ei ole, eikä saman parin kanssa tarvitse tanssia kahta biisiä.”

Raita-aho haluaa rikkoa stereotyyppisen käsityksen siitä, että paritanssissa mies on aina se, joka vie, ja nainen seuraa.

”Jokainen voi tanssia missä roolissa haluaa! Itse pidän kummastakin roolista, mutta koska olen opetellut enemmän seuraajan osaa, se on itselleni tutumpi.”

Monella lavalla on vanhan perinteen mukaan miesten haku hakuriveineen valtaosan illasta, mutta Raita-aho on ilokseen nähnyt lavoilla myös ’viejien’ ja ’seuraajien’ haut sekä sekahaun.

”Uskon sekahaun olevan yleistymässä laajemminkin, mikä on tosi kivaa. Hakurivissä seistessä voi tulla vähän arvioitu olo. Itse en lavatanssiharrastusta aloittaessani ollut juurikaan rivissä, koska se tuntui jännittävältä ja oudolta. Kyllä minua silti haettiin tanssimaan.”

Ei kukkamekkopakkoa

Raita-aho katsoo paljon tanssivideoita sosiaalisessa mediassa. Viime kesänä hän huomasi, että lavatanssit trendasivat nuorten keskuudessa.

”Näin tämän ilmiön ihan tanssilavoillakin. Tansseihin alkoi yhtäkkiä tulla paljon nuoria kaveriporukoita katsomaan, minkälainen meininki lavalla on. Se oli superihanaa.”

Raita-aho on hiljattain luonut omankin kaveriporukansa kanssa Instagram-tilin nimellä Lavalovelies.

”Meidän on tarkoitus tehdä sinne videoita, joilla annamme seuraajillemme ideoita ja vinkkejä lavatansseihin.”

Tulevalle kesälle Raita-aho ennustaa paljon hikeä.

”Lavatansseissa tulee lämmin! On ihan parasta, että moni kesälava sijaitsee järven rannalla, ja tanssi-illan jälkeen pääsee pulahtamaan veteen ennen kotimatkaa.”

Hellekeleillä Raita-aho pukeutuu mielellään kevyeen mekkoon tai t-paitaan ja sortseihin. Toisin kuin moni voisi luulla, kukkamekko ei ole pakollinen asu lavatansseissa.

”Jokainen saa edustaa lavatansseissa ihan omaa tyyliään. Itse menen tansseihin useimmiten hameessa tai siisteissä housuissa ja topissa”, Raita-aho sanoo.

Lopulta tärkeintä on tanssi.

”Tanssi on tosi ihana tapa ilmaista itseä. On ihan maaginen fiilis, kun musiikki soi taustalla, ja parin kanssa löytyy sanaton yhteys.” ●

Aada Raita-aho osallistui ensimmäiselle paritanssikurssille 16-vuotiaana. "Olin siihen mennessä tanssinut soolotansseja, joten oli kivaa kokeilla lähiotetanssia, kuten valssia ja foksia."

Kolmilammien tanssilava Hausjärvellä on Raita-ahon lempilava. "Lava on aika pieni, mutta sympaattinen, ja sitä ympäröivä miljöö rantoineen on tosi ihana. Olen käynyt täällä tansseissa lapsesta saakka."

Ihmiset ovat yleensä erittäin uteliaita, jos Raita-aho kertoo harrastavansa lavatansseja. "Moni saattaa ihmetellä, että vieläkö niitä järjestetään ja että omat isovanhemmat ovat käyneet niissä. Aina, kun olen vienyt lavatansseihin ensikertalaisen, saan kuulla, että ihana ilmapiiri välittyi heti."

KUVAT ISTOCK

2 Elävä musiikki vetää kävijöitä

Oikea orkesteri on yksi lavatanssien vaikuttavimmista elementeistä. Musiikista nauttiakseen ei ole pakko edes tanssia.

”Lavatansseihin voi tulla ihan vain nauttimaan tunnelmasta ja livemusiikista. Lippuhinnatkin ovat suhteellisen kohtuulliset keikkakonsertteihin ja festareihin verrattuna.”

Viime vuosina erityisesti nuoret iskelmäorkesterit ovat nostattaneet lavatanssien suosiota.

Mutta soi tanssilavoilla muikin kuin iskelmämusiikki; monet artistit ovat tehneet nykyaikaisesta pop-musiikista lavatansseihin sopivia versioita.

”Lavatanssit eivät ole enää pelkästään *Metsäkukkia* tai *Paratiisia*. Esimerkiksi *Hurma*-yhtye on tehnyt Käärijän *Cha Cha Chasta* tanssittavan version lavakeikoilleen.”

4 syytä, miksi lavatanssit kiinnostavat (taas)

1 Somevideot levittävät intoa

Kulttuurihistorioitsija ja tietokirjailija **Henna Karppinen-Kummunmäki** on käynyt lavatansseissa parikymppisestä asti säännöllisesti, ympäri vuoden. Häntä ilahduttaa nähdä, kuinka lavatanssikulttuuri on hiljalleen elpynyt koronavuosien jäljiltä, ja lavoilla on näkynyt paljon uusiakin kävijöitä, erityisesti nuoria.

”Sosiaalinen media on yksi selkeä syy siihen, miksi nuoret ovat löytäneet lavatanssit. Somevideot tanssilavoilta ma-

daltavat kynnystä tulla katsomaan lavameininkiä.”

Tähän Karppinen-Kummunmäki tähtäsi itsekkin julkaitessaan vuonna 2020 *Lavatanssien hurma – Keinu kanssani* -kirjan.

”Halusin kirjoittaa teoksen, joka valottaa tanssietikettiä ja pukeutumista myöten, mitä lavatansseissa tapahtuu. Haluan rohkaista lavoille uusiakin kävijöitä. Itse pääsin mukaan lavakulttuuriin vanhempieni mukana jo lapsena.”

KUVA NIINA RAUTAINEN

3 Teemaillat tuovat ekstraa

Vetävien artistien lisäksi tanssilavat ovat elvyttäneet kävijämääriään keksimällä erilaisia teematapahtumia, kuten eri musiikkityyleihin keskittyviä iltoja.

”Lattari-illat ovat aina tosi suosittuja. Silloin tanssitaan muun muassa salsaa ja bachataa. Ja esimerkiksi Tuuloksen Kapakanmäen tanssilava järjestää elokuussa Nostalgiaillan, jolloin yleisöä kannustetaan pukeutumaan 1950-luvun tyyliin ja saapumaan paikalle vaikkapa vanhalla jenkiautolla.”

Lavatanssilipun hintaan kuuluu usein myös tanssiopetusta.

”Kun illan alussa pääsee vähän opettelemaan, miten jotain tiettyä tanssilajia tanssitaan, se madaltaa kynnystä tulla kokeilemaan myös itselle ihan uutta lajia.”

Karppinen-Kummunmäki osallistui itsekin puolisonsa kanssa lavatanssin viikonloppukursseille alkuvuodesta.

”Minä olen käynyt tansseissa parikymppiästä asti, mutta ajattelin kouluttaa puolisoistani itselleni uuden tanssiparin. Tavoitteena olisi käydä yhdessä kesällä ainakin Pavin tansseissa Vantaalla.”

4 Terveyshyötyjä on valtavasti

Tanssi on hauska tapa kohentaa fyysistä kuntoa ja parantaa tasapainoa. Lisäksi tanssiharrastus tekee hyvää mielelle: useat tutkimustulokset viittaavat siihen, että tanssi voi lievittää stressiä ja vähentää masennusoireita.

”Muistisairauksiakin tanssi voi ehkäistä. Pitäähän tanssikuvioiden kanssa skarpata!”

Eivätkä lavatanssit ole pelkästään tanssimista, vaan myös sosiaalinen tapahtuma, jossa yhteisöllisyys on tärkeässä roolissa. Monet käyvät tansseissa porukalla, mutta Karppinen-Kummunmäki rohkaisee lähtemään lavoille rohkeasti yksinkin.

”Jo parin lavakerran jälkeen saa yleensä ainakin moikkaustuttuja muista vakiokävijöistä. Kehottaisin varsinkin miehiä lähtemään tansseihin. Naisia on aina lähes ylivoimainen enemmistö, joten jokaiselle viejälle on varmasti kysyntää!”

Tanssien Suomen ympäri

Mitä jos suunnittelisit kotimaan lomareittisi tänä kesänä lavojen mukaan? Kokemisen arvoisia paikkoja löytyy ympäri Suomen.

KALLIOJÄRVI / ISOKYRÖ Vaasan ja Seinäjoen välissä sijaitseva lava on kuuluisa suuresta ja aurinkoisesta terassistaan vanhan louhosmonttujärven rannalla. Alueella on myös uimaranta, kesäteatteri ja minigolfrata. Majoittua voi vuokramökeissä tai Lukkuhaka-karavaanarialueella.

IITIÄ / LAPPEENRANTA Lavalla järjestetään sekä päivä- että iltatansseja, ja alueella voi viettää rattoisasti aikaa myös laulamalla karaokea tai heittämällä tikkaa. Ennen kotimatkaa on kiva napata iltapalaa kahviosta tai pihan makkarakioskista.

SYVÄLAHTI / KANGASNIEMI Etelä-Savossa, kauniin maakuntajärvi Puulan rannalla olevaan Syvälahden Viihdekeskukseen voi saapua vaikka veneellä. Perinnelavalla on tanssittu vuodesta 1952 saakka. Paikka tunnetaan tunnelmallisista lavatansseistaan ja monipuolisista kulttuuritahtumistaan.

NUIJAMIESTEN LAVA / YLIKIIKINKI Oulussa luonnonkauniilla paikalla, Kiiminkijoen rannalla komeilevalla lavalla on tanssittu jo yli 60 vuoden ajan. Lavaa pyritetään aktiivisten talkoolaisten voimin. Alueelta löytyvät myös karaoketilat, nuorisolle disco sekä kolme ravintolaa, ja siellä on mahdollista yöpyä asuntovaunuilla tai -autoilla.

SALAMAKALLIO / RAUMA 1950-luvulla luonnon helmaan rakennettu ja myöhemmin laajennettu tanssipaiikka on yhä suosittu. Perinteisen lavatanssi-iloksen lisäksi kävijät kehuvat hump-pakahvilan loistavaa tarjontaa: monipuolisesti herkkuja, myös gluteenittomia.

VALASRANTA / YLÄNE Varsinais-Suomessa, Pyhäjärven rannalla sijaitsevaa lavaa ylistetään Suomen kauneimmaksi. Upeiden näkymien lisäksi se houkuttelee kivalla ulkoterasilla ja hyvin varustellulla kahvilabaarilla. Myös leirintäalue löytyy ihan vierestä. Joka heinäkuussa lavalla järjestetään Suomen suurin lavatanssileiri.

Komiat ovat rumpali Eero Nummela, basisti Juho Eskola, laulaja Aleksi Yli-Sissala, haitaristi Antero Linden ja kitaristi Samuel Järvinen.

KUVA NIINA RAUTAINEN

Komiat toivottaa: tervetuloa keikalle!

Haitaripoljentoinen iskelmäyhtye Komiat on noussut yhdeksi tanssilavojen kuumimmista orkestereista. He vetävät lavoille erityisesti nuoria – jollaisia ovat itsekin!

Komiat vertaa lavatansseja festareihin tai leffassa käymiseen: mitään ei tarvitse osata pystyäkseen nauttimaan hämyisestä keisäillasta live-musiikin soudessa.

”Meillä saattaa olla keikalla eturivissä 17-vuotiaita, jotka kuulevat vanhan *Juokse sinä humma* -kappaleen ensimmäistä kertaa meidän cover-versionamme ja päivittelevät, että wau, mikä biisi”, yhtyeen solisti **Aleksi Yli-Sissala** sanoo.

Etelä-Pohjanmaalta ja Varsinais-Suomesta kotoisin oleva Komiat aloitti keikkailun seitsemän vuotta sitten nimenomaan cover-bändinä. Nykyään se soittaa myös omaa musiikkia. *Kaihosielu*-sinkku nousi keväällä Spotifyn Top 50 -listalle.

”Kesän alussa julkaistun toisen levymme myötä keikkaohjelmistomme alkaa kääntyä siihen suuntaan, että klas-

sikot ovatkin ennemmin kivoja mausteita oman musiikkimme seassa”, rumpali **Eero Nummela** sanoo.

Yhtyeelle sataa kiitosta iloisesta meiningistä ja vuorovaikutuksesta yleisön kanssa.

”Me emme soita lavalla nuotteja mapeista! Olemme opetelleet kappaleet ulkoa, joten voimme keikan aikana olla läsnä yleisön kanssa”, Nummela kertoo.

Paljon on kohistu myös bändin jäsenen nuoresta iästä ja siitä, miten he ovat saaneet houkuteltua tanssilavoille paljon uusiakin kävijöitä, erityisesti nuoria.

”Kun aloitimme parikymppisinä Komioissa, moni ihmetteli, miksi nuoret ovat päättäneet soittaa iskelmää. Yleinen asenne tuntui pitkään olevan se, että iskelmämusiikki tarkoittaa huonos-

ti soitettuja nuhjuisia biisejä”, Nummela päivittelee.

Näitä ennakkosenteita Komiat on rikkonut paitsi keikoillaan myös Instagram- ja TikTok-tileillään.

”Some on nopea ja välitön kanava, jossa pystymme promoamaan omaa matskuamme sekä löytämään uusia kuulijoita ja tekemään vaikka lavatanssiopastusvideoita”, Yli-Sissala sanoo.

....

Tanssiminen on kuitenkin vain yksi osa lavatanssikokemusta.

”On hieno juttu, jos meidän keikallamme haluaa tanssia, mutta se ei ole edellytys keikalle tulemiselle. Lavatanssit ovat rento koko kansan juhla. Peruskäytöstä pitää osata ja kaikkia pitää kunnioittaa, mutta muuten kaikki ovat tervetulleita nauttimaan lavatanssitunnelmasta”, Nummela sanoo.

Jos kuitenkin tanssijalkaa vipattaa, Komiat neuvo – myös some-videoillaan – miten päästä nopeasti paritansseissa alkuun.

”Jos handlaa foksin eli vaihtoaskeleen ja muistaa kiertää lattiaa vastapäivään törmäilemättä muihin, pystyy käytännössä tanssimaan koko illan”, Komiat lupaa.

Uudet tanssilajit hurmaavat

Lavantasseissa näkyy selkeä trendi tanssivalikoiman monipuolistumisessa. Vaikka perinteisellä tangolla, valssilla ja foksilla on edelleen vahva asema tanssijoiden ikisuosikkeina, niiden rinnalle on noussut energisiä tanssilajeja, jotka ovat erityisesti nuorten makuun.

BUGG: Ruotsista lähtöisin oleva vauhdikas swing-tanssi, jota tanssitaan yleensä nopearytmisen iskelmä- ja pop-musiikin tahtiin.

FUSKU: Rento ja leikittelevä suomalainen swing-versio, joka sopii hyvin monenlaisiin musiikkityyleihin.

LATTARIT: Esimerkiksi viettelevä salsa ja intohimoinen bachata ovat erityisesti 20–30-vuotiaiden tanssijoiden mieleen.

KUVAT ISTOCK

KUVA SEINÄJOEN TANGOMARKKINAT

Tangokuninkaallisia televisiossa

Seinäjoen Tangomarkkinoilta nousee vuosittain uusia tanssilavojen artisteja. Tänä kesänä Seinäjoella järjestettäviä tangofestareita voi taas pitkästä aikaa seurata Ylen kautta, minkä ansiosta katsojalukujen odotetaan olevan suuret. Tangomarkkinoiden toimitusjohtaja **Pasi Ojala** uskoo, että perinteiselle tango-, iskelmä- ja tanssimusiikille riittää kysyntää edelleen.

Seinäjoen Tangomarkkinoita vietetään 9.–13.7. Tangokilpailun finaali kisataan lauantaina 12. heinäkuuta.

Gallup

Oletko kiinnostunut lavatansseista?

61 %
Jo vain!

39 %
Ei kiitos.

Kysely järjestettiin Vaasan Sähköön IG Storyssä.

Näin pääset alkuun

Ovatko parintanssin askeleet vielä hukassa ja ensimmäinen lavatanssikokemus jännittää?

Aloita tutustuminen kuuntelemalla pari- ja lavatanssiin suuntautunutta Tanssi-Muijat-podcastia Spotifyssa.

Seuraavaksi voit kurkkia lavatanssimeininkiä somevideoilta. TikTokista löytyy myös monen tanssikoulun opetusvideoita. Esimerkiksi @tanssikouluplay opastaa selkeillä videoillaan niin salsan kuin tangonkin saloihin.

Suomen tanssilavoja löydät esimerkiksi osoitteista tanssi.net ja gramofoni.fi/tanssipaiikat.

Maksuttomia foksi- ja fuskukursseja ympäri Suomea järjestävä *Tanssin alkuun* -hanke pyrkii madaltamaan kynnystä perustanssitaidon hankkimiseksi ja rohkaisee liikunnalliseen, hyvinvointia lisäävään elä-

mäntapaan tanssiharrastuksen kautta. Opetus- ja kulttuuriministeriö kuuluu sen rahoittajiin. Kurssikalenteri: tanssinalkuun.fi.

Jos taas haluaisit nauttia lavatanssien askelista yksilötanssina, saatat pitää lavatanssien ja jumpan välimuodosta laviksesta! Helppo ja hikinen lavatanssijumppa sopii kaiken tasoisille tanssijoille, ja lajia opetaan eri puolilla Suomea: lavis.fi.

Ruokojen poisto auttaa Itämerta

Rannikoilla kasvavia ruokoja niittämällä ja keräämällä voidaan tehokkaasti pienentää Itämeren ravinnekuormitusta ja luoda lisää työtä.

Teksti **JOHANNA TILUS** Kuva **MARI LAHTI**

Itämeren pelastamisessa riittää edelleen sarkaa, mutta osalla Suomen merialueista näkyy jo merkkejä paranemisesta. Yksi konkreettinen pelastustoimi on rannat vallanneiden ruovikoiden niittäminen. Monille tuttu heinäkasvi kun sitoo itseensä hiiltä sekä fosforia ja typpeä, jotka villitsevät sinilevää.

Viime vuoden lopulla päättyi Itämeren suojeluun keskittyvän John Nurmisen Säätiön nelivuotinen ruokohanke, jonka aikana ruokoa niitettiin Suomen rannikoilta lähes 450 hehtaarin edestä. Näin rannoilta saatiin poistettua laskennallisesti 1 104 tonnia sinilevää.

”Halusimme selvittää ruo’on niittoon ja keräämiseen liittyvät logistiset haasteet sekä tahot, jotka voisivat olla kiinnostuneita ruo’osta materiaalina”, John Nurmisen Säätiölle työskentelevä biologi **Sonja Jaari** sanoo.

Luonto edellä niitoissa

Jaari toimii projektipäällikkönä toisessa, toissa vuonna käynnistetyssä BalticReed-hankkeessa, jossa ruovikoita niitetään Suomen lisäksi myös Ahvenanmaalla ja Ruotsissa. EU-rahoitteisen hankkeen pääpainopisteet ovat niittokäytäntöjen kehittämisessä ja erityyppisten niittojen pilotoinnissa.

”Ruokoa on mahdollista niittää sekä talvella että kesällä, niin maalla kuin meressä. Eri tavat vaativat erilaista kalustoa ja osaamista”, Jaari kertoo.

Ensimmäinen kesä meni lähinnä suunnitelmien laatimiseen ja erilaisten lupien saamiseen. Huomioitavaa on paljon.

”Niiton pitää tapahtua luonto edellä: ekologisesti ja kestävästi. Se ei esimer-

kiksi saa tapahtua kesällä, kun on pesimä- ja kutuajat. Myös luonnon-suojelualueet ja uhanlaiset lajit täytyy tuntea tarkkaan.”

Tarkoituksena ei ole päästä ruo’osta kokonaan eroon. Sitä halutaan vain karsia alueilta, jotka kärsivät ruovikoiden villiintymisestä.

”Ruo’olla on tärkeä tehtävä luonnon-sa. Se sitoo maalta mereen valuvia ravinteita eli toimii vähän kuin filterminä. Lisäksi ruovikot ovat tärkeitä elinympäristöjä monille lintulajeille ja kaloille.”

Ei roska vaan resurssi

Suurin osa niitetystä ruo’osta jää tällä hetkellä kasvupaikalleen tai rannan läheisyyteen, minkä takia sen sisältämät ravinteet pääsevät valumaan takaisin vesistöön. Siksi onkin tärkeää löytää yrityksiä, joilla on kiinnostusta saada ruoko kustannustehokkaasti hyötykäyttöön.

”Ehkä suurin haaste on ollut se, että ruoko on nähty roskana rannalla, ei resurssina. Tätä ajatustapaa olemme yrittäneet viime vuosina muuttaa.”

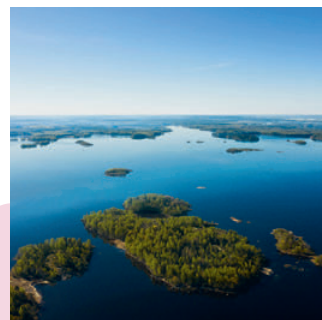
BalticReed järjestää yrityksille koulutusta ja työpajoja sekä ruovikon niitosta että ruokomateriaalin hyödyntämisestä. Ruoko on edelleen hyvin alihyödynnetty luonnonmateriaali.

”Kehitystyö jatkuu yhä. Tällä hetkellä ruo’on käyttömahdollisuuksia tutkitaan muun muassa eristelevyissä, kattorakentamisessa ja kertakäyttöastioissa.”

Nyt hankkeen prioriteettina on koota kaikki tärkeä tieto sellaiseen muotoon, että se on helposti löydettävissä ja ymmärrettävissä.

”Tavoitteenamme on saada maanomistajat, niittäjät ja logistiikkatahot kommunikoimaan keskenään. Olisi

tärkeää luoda ohjeet esimerkiksi siitä, miten hakea monivuotista tukea niin, että toimintaa pystyisi suunnittelemaan kestävästi.” ●

KUVA ISTOCK

FAKTA

Itämeri & BalticReed

- * Itämeren vakavin ongelma on rehevöityminen. Se johtuu esimerkiksi maatalouden aiheuttamasta liiallisesta ravinteiden määrästä vedessä, mikä aiheuttaa muun muassa sinilevää ja lajien häviämistä. Ravinnekuormitusta ratkotaan monilla keinoilla.
- * John Nurmisen Säätiön BalticReed-hankkeessa tavoitteena on poistaa ravinteita rehevöityneiltä rannoilta niittämällä ruovikoita ja edistämällä ruo’on hyötykäyttöä Manner-Suomen rannikolla, Ahvenanmaalla ja Ruotsissa. Suomessa ruovikkoa on niitetty jo 72 hehtaaria.
- * Toukokuussa 2023 aloitettu hanke on kolmevuotinen.

Biologi Sonja Jaari on ollut töissä John Nurmisen Säätiöllä noin kaksi vuotta. BalticReedin projektipäällikkönä hänen tehtävänä on koordinoita hankkeen toimenpiteitä ja raportoida niistä rahoittajille. "Toimin aikaisemmin kymmenisen vuotta monitorina EU:n ympäristö-, luonto- ja ilmastohankkeissa. Pitkään niitä ulkopuolelta seurattuani oli luontevaa lähteä vetämään sellaisia. On ihanaa päästä itse tekemään ja saavuttamaan tuloksia."

Näin suunnittelet luontoretken

Kesä kutsuu samoilemaan metsiin ja kansallispuistoihin. Asiantuntijan vinkeillä päivä- tai yöretki sujuu aloittelijaltakin.

Teksti **ELINA VIRONEN** Kuvat **ISTOCK**

Suomi on retkeilijän unelmamaa. Luonto on jo-
kaista lähellä, jopa kaupungeissa. Jokaisenoike-
uksien ansiosta luonnossa saa liikkua ja leiriäyttyä
vapaasti riippumatta siitä, kuka maan omistaa.

”Suomen luonto on myös suhteellisen puhdas ja tur-
vallinen. Meidän ei tarvitse pelätä myrkyllisiä hämähä-
kejä tai suurpetoja. Lähtökohtaisesti suurpedot pelkäävät
ja väistävät ihmistä,” Suomen Latu ry:n ulkoilun erityis-
asiantuntija **Susanne Blomqvist** sanoo.

Luonnossa liikkuesssa on syytä muistaa retkietiketti.
Ethan häiritse eläimiä tai jätä roskia tai muita jälkiä luon-
toon. Tulen tekeminen ei kuulu jokaisenoikeuksiin, vaan
siihen tarvitaan maanomistajan lupa. Retkietikettiin voi
tutustua Metsähallituksen luontoon.fi-sivulla.

Samalle sivulle on koottu myös kaikkien retkikohteiden
järjestysäännöt.

”Esimerkiksi kansallispuistoissa on omat merkityt
alueensa, joilla saa leiriäyttyä ja tehdä tulet. Tarkista ennen
tulen tekoa, onko alueella maastopalovaroitusta.”

3
TÄRKEÄÄ
VINKKIÄ
RETKEILIJÄLLE

1 Aloita retkeily läheltä

”Retkeily kannattaa aloittaa lähimetsistä, koska sieltä pääsee helposti pois, ja ulkona yöpyminen vaikka omalta takapihalta, missä olo on turvallinen. Näin kynnys retkeilyyn madaltuu”, Suomen Ladun Susanna Blomqvist vinkkaa.

Etsi kiinnostavia retkikohteita vaikka pa luontoon.fi-sivuston kartalta, johon on koottu Suomen 41 kansallispuistoa, seitsemän Unescon maailmanperintökohdetta ja valtavasti opastettuja ulkoilureittejä.

Karttaan on merkitty myös reiteillä olevat palvelut, kuten käymälät, tulentekopai-

kat ja juomavesipisteet. Esteettömät reitit sopivat myös pyörätuolilla tai lastenrattaiden kanssa kuljettavaksi.

Kartan reitit on jaettu vaikeisiin ja helpoihin. Aloita helpoista reiteistä, joissa on vähän korkeuseroja ja selkeät opasteet.

Blomqvist muistuttaa, että maastossa eteneminen on hitaampaa kuin jalkakäytävällä. Valitse siis reitti, jonka ehdit kulkea halutussa ajassa.

”Retkellä vauhti on tavallisesti noin 2–4 kilometriä tunnissa, ja se hidastuu, mitä enemmän on korkeuseroja.”

2 Vuokraa tai lainaa varusteita

Pue päiväretkelle säänmukaiset ulkoilu-vaatteet ja kengät, joiden pohjassa on hyvä pito. Pakkaa reppuun eväät, varasukat ja tarvittaessa lämmin taukotakki ja sadetakki.

"Muista myös ensiapupakkaus, jossa on ainakin laastaria, sidetarvikkeita, avaruuslakana ja punkkipihdit. Pilli on hyvä varuste hätätilanteiden varalle", Blomqvist ohjeistaa.

Yönyliretkelle tarvitaan jo enemmän varusteita: iso reppu tai rinka, makuupussi ja -alusta sekä mahdollisesti teltta tai riippumatto yöpymiseen.

Riittävä nesteen saanti on ensiarvoisen tärkeää. Vettä on syytä varata henkeä kohti noin kolme litraa per vuorokausi. Pidemmällä retkillä vesitäydennystä saa esimerkiksi keittämällä puhtaiden lampien tai järvien vettä juomakelpoiseksi.

"Kun mukana on retkikeitin, ei tarvitse miettiä, mahtuuko nuotiopaikalle."

Retkeilyvarusteita ei tarvitse ostaa heti omaksi, vaan niitä voi lainata tai vuokrata muun muassa Metsähallituksen luontokeskuksista tai Suomen Ladun jäsenyhdistyksiltä.

"Välineiden käyttöä, kuten teltan pystytystä, kannattaa opetella ennen retkeä."

Jos innostut retkeilystä, on hyvä opetella myös kartan ja kompassin käyttöä.

3 Huomioi turvallisuus

Varmista, että joku tietää, minne lähdet retkelle ja milloin aiot palata. Tarkasta kartalta etukäteen, missä lähimmät tiet ja asuinalueet ovat. Sieltä voit hakea apua tarvittaessa.

Lataa ennen retkeä kännykkään 112 Suomi -sovellus, joka lähettää tarkat sijaintitietosi hätäkeskuslaitokselle, kun soitat hätänumeroon.

"Tämä on hyvä, sillä metsän keskellä ei ole osoitteita."

Osa pitää retkellä mukana niin sanottua "tyhmää" kännykkää, jonka akku kestää kauemmin kuin älypuhelimissa.

"Minulla on tavallisesti mukana älypuhelin ja varavirtalähde. Sateella puhelin kannattaa laittaa Minigrip-pussiin, sillä jos se kastuu, on riski, ettei se toimi."

LÄHTEET: luontoon.fi, suomenlatu.fi

"Käyn toriparlamentissa, koska tämä on sopivasti aamukahvin aikaan ja täällä on hyvät jutut", entinen poliisi Pentti 'Pena' Sauso kertoo.

Toriparlamentti on toinen koti

Teksti **ELINA VIRONEN** *Kuvat* **PÄIVI KARJALAINEN**

Reilu kymmenkunta miestä kokoontuu päivittäin Vaasan torikahvilaan. Perinne alkoi rakentua jo 40 vuotta sitten. Pöydissä heitetään huulta ja ollaan toisille läsnä.

Toriparlamenttiin kuuluvat Heikki Kilpiö (etualalla), Sture Borgar, Kauko Vainio, Allan Mäenpänen (vas.), Mikko Korkeamäki, Bertil Björklöv, Mauri Ratilainen, Heikki Kallio, Erkki Komsf, Börje Nyman, Nisse Pallas, Pentti Sauso ja Esko Malmi. Muutama jäsen ei päässyt paikalle.

Amore-kahvilan yrittäjäpariskunta valmisti toriporukalle kosovolaisen joululounaan vuonna 2024.

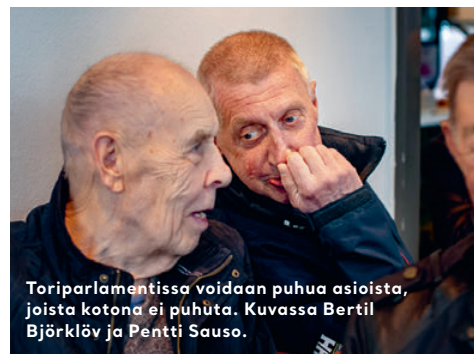
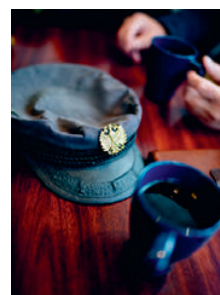
Heikki Kallio on toriparlamentin aktiivi ja alkuperäisjäsen.

Heikki Kallio, Mauri Ratilainen, Bertil Björklöv, Sture Borgar ja Pentti Sauso nauttivat eniten terassikeleistä. "Se on sitä oikeaa istumista", Sauso sanoo.

Matti "Mäkkärä" Mäkinen

Toriparlamentissa voidaan puhua asioista, joista kotona ei puhuta. Kuvassa Bertil Björklöv ja Pentti Sauso.

Heikki: "Ensimmäiset meistä tulevat kahvilaan kymmeneltä. Istumme täällä puoleen päivään. Tavallisesti meitä on 12–15 henkeä."

Allan: "Olen käynyt toriparlamentissa kymmeniä vuosia. Tänne tulee käveltyä tai pyöräiltyä seitsemänä päivänä viikossa. Tämä on tärkeä rutiini."

Kauko: "Ei olisi mitään sosiaalista kanssakäymistä, jos täällä ei kävisi."

Esko: "Olisi vain vaimo ja televisio. Minulla tuli taukoa torilla käymisestä vajaa viikko, kun olin mökillä, ja vähän meinasi ikävä tulla. Toriparlamentti pitää hengissä."

Sture: "Se on lääketieteellisesti todistettu, että sosiaalinen kanssakäyminen pitää hengissä."

Mauri: "No kyllä välillä pitää vähän syödä."

Nisse: "Tämä on toinen kotimme."

Heikki on meidän pääjehu, joka hoitaa kaiken."

Heikki: "Toriparlamentti sai alkunsa 40 vuotta sitten, kun aloimme kerääntyä Maipin kahvilaan Vaasan torille. Se oli pienempi kiosk, joka oli vain kesäisin auki. Myöhemmin siirryimme sisätiloihin, jotta pystyimme tapaamaan myös talvella."

Sture: "Tapasimme silloin tällöin, emme joka päivä, kuten nyt eläkkeellä."

••••

Mauri: "Olemme kaikki kotoisin Vaasasta. Täällä on tuttuja koko elämän varrelta."

Sture: "Mauri oli töissä tukkuliikkeessä, jossa minä olin pikkupoikana tsupparina eli juoksupoikana."

Heikki: "Sturen kanssa olemme vanhoja kuorokavereita. Nyt laulamme Wasa Sångargillen seniorikuorossa."

Mauri: "Olemme melkein kaikki eri aloilta."

Heikki: "Porukka on avoin kaikille, mutta huumoria pitää ymmärtää."

Sture: "Kaikkia emme ole hyväksyneet porukkaan, jos jollain on ollut jokin räikeä homma, joka ei kuulu meidän ajatusmaailmaamme eikä ole yleisesti hyväksyttävissä."

Heikki: "Emme puhu täällä poliittisesta

vakaumuksesta tai uskonnosta. Ne ovat kaikkien omia asioita. Meillä oli kyllä kansanedustajajäsen, edesmennyt **Markku 'Mape' Mäntymaa**, joka järjesti meille vierailun eduskuntatalolle. Menimme sinne omalla bussilla. Se oli hyvä reissu."

Sture: "Ei me huonoja reissuja tehdä."

Heikki: "Ruotsin-risteilyllä käymme joka vuosi. Menemme Vaasasta Uumaan ja takaisin."

Kauko: "Kun **Komsi** täytti 90 vuotta, kävimme laivalla juopottelemassa."

Esko: "Yhden pienen viinilasini sitä jaksoi juoda."

••••

Esko: "Jos joku ei jonain päivänä ilmesty paikalle, kyllä sitä ihmetellään."

Pentti: "Ja soitellaan perään."

Nisse: "Toisista pidetään huolta."

Esko: "Niin, lähinnä henkisesti. Täällä saa puhua, mitä kotona ei saa puhua."

Nisse: "Puhumme kaikenlaisista päivän aiheista, kuten urheilusta."

Heikki: "Täällä harrastetaan esimerkiksi jalkapalloa, raveja ja pesäpalloa."

Nisse: "Tai siis niitä seurataan tv:stä."

Kauko: "Tärkeä puheenaihe on se, mitä Mauri on syönyt. Siitä puhutaan melkein joka päivä."

Mauri: "Tänään olen syönyt graavilo-hileivän."

Esko: "Emme me tunteista tai sellaisista puhu miesten kesken niin paljoa."

Mäkkärä: "Puhutko sitten vaimollesi tunteista?"

Esko: "Totta kai."

Mäkkärä: "Niin kyllä minäkin. Olemme olleet yhdessä vuodesta 1966, eli kyllä me tiedämme toistemme tunteet."

••••

Sture: "Useimmiten juomme vain kahvit, mutta kun joku täyttää tasavuotia, on pakko tarjota kakkua."

Esko: "Viime vuonna me kolme vuonna 1954 syntynyttä täytimme tasavuotia eli söimme kakkua useamman kerran."

Mauri: "Omistajaparin rouva on Vaasan paras leipomaan kakkuja."

Allan: "He ovat aivan huippupariskunta. He ovat kahvilan kolmannet omistajat.

FAKTA

Vaasan toriparlamentti

* AKTIIVIJÄSEN Heikki

Kallio on antanut porukalle nimeksi Vaasan Virallinen Toriparlamentti.

* PORUKKA KOKOONTUU

joka päivä klo 10–12 Amore Icecream & Waffles -kahvilassa Vaasan torilla.

* VAASASSA on useampia

toriparlamentteja, mutta tämä on osallistujamäärältään suurin.

* IKÄHAARUKKA tori-

parlamentissa on 71–90 vuotta.

* MUKANA ON muun muassa

entisiä poliiseja, autokauppiaita, myyntiedustajia, ammattikoulun opettaja ja yrittäjiä.

Aikansa meni, että he oppivat tavoillemme, mutta nyt rouvakin joskus naureskelee mukana jutuillemme."

Heikki: "Viime vuonna he valmistsivat kosvolaisen joululounaan vain meitä varten."

Nisse: "Se oli aivan hyvää ruokaa, ei liian mausteista."

••••

Heikki: "Viime vuoden puolella kaksi meistä muutti toiseen toriparlamenttiin. Olimme kaikki hautajaisissa."

Sture: "He olivat vuosikymmeniä vanhoja ystäviä. Toinen heistä muisti kaikki nimet. Hän oli meidän Google. Hän on aina muistoissamme."

Nisse: "Aina. Kun hän ei jaksanut itse tulla torille, joku haki hänet autolla."

Sture: "Toriparlamentti kokoontuu vuosikymmenestä toiseen, koska tässä on samanhenkistä porukkaa."

Heikki: "Joo, täällä on hyvät jutut. On mukava istuskella yhdessä." ●

Toista kesää töissä

Opiskelijat Anni Väisänen ja Ellen Stålmarm ovat Vaasan Sähkön Palvelutiimin kesätyökonkarit. Tänä kesänä uutta on asiakkaiden palvelu kasvotusten.

Teksti **ELINA VIRONEN**
Kuva **CHRISTOFFER BJÖRKLUND**

ELLEN STÅLMARM
Ikä: 23 vuotta
Työ: palveluneuvoja
Koulutus: opiskelee neljättä vuotta luokanopettajaksi ja opinto-ohjaajaksi Åbo Akademiassa Vaasassa
Harrastukset: neulominen ja kuntoilu

ANNI VÄISÄNEN
Ikä: 23 vuotta
Työ: palveluneuvoja
Koulutus: opiskelee kolmatta vuotta kauppatieteitä Vaasan yliopistossa, pääaineena talousoikeus
Harrastukset: juoksulenkit ja kirjojen lukeminen

1 Millaista työnnä on?

ELLEN: "Olemme asiakkaiden kanssa yhteydessä puhelimitse, sähköpostitse ja chatin kautta."

ANNI: "Tänä kesänä olemme myös Vaasan Sähkön toimistolla infossa ottamassa asiakkaita vastaan. On kiva päästä infoon, vaikka ruotsin puhuminen jännittää vähän."

ELLEN: "Yleensä ihmiset ottavat yhteyttä, kun he haluavat tehdä tai päättää sähkösopimuksen, tai sitten he kyselevät hinnoista. Asiakkaat ovat yleensä tosi kivoja."

ANNI: "Aloitimme kesätöissä toukokuussa 2024 ja elokuun jälkeen jatkoimme tuntityöntekijöinä opintojen ohessa. Tänä kesänä tiimiimme tulee kaksi uutta työntekijää. On hauskaa, että viime vuonna me olimme samassa tilanteessa. Vuosi on mennyt tosi äkkiä, ja nyt tajuaa, miten paljon on sen aikana oppinut."

ELLEN: "Viime kesänä meillä oli tosi kiva opiskelijajengi toimistolla. Olimme aina yhdessä kahvilla ja kävimme syömässä opiskelijalounasta lähiyliopistoilla. Nyt on jännittävää ja kivaa tutustua taas uusiin ihmisiin."

2 Mikä työssänne on parasta?

ELLEN: "Ihmiset. Meillä on tosi kiva kahdenkymmenen hengen tiimi."

ANNI: "Töihin on kiva tulla, kun tiimissä on niin hyvä yhteishenki. Ylipäänsä Vaasan Sähköllä on tiivis työyhteisö. Kaikkia moikataan, tuntemattomiakin. Lisäksi tykkään työssäni vaihtelevuudesta. En arvannut, kuinka monipuolista asiakaspalvelutyö voisi olla."

ELLEN: "Aamuisin saa ottaa rauhassa ja lukea sähköposteja. Puhelinlinjat aukeavat kymmeneltä, ja myöhemmin voi olla chattivuoro tai taustavuoro, jossa vastataan sähköposteihin."

ANNI: "Työn tekee monipuoliseksi myös se, että ihmiset ottavat yhteyttä monista eri asioista, kuten sopimuksista, laskutuksesta, mittaroinnista tai perintäasioista."

ELLEN: "Meillä on etätömahdollisuus, mutta tykkään tehdä töitä toimistolla. Niin voi paremmin erottaa työ- ja vapaa-ajan."

ANNI: "Minäkin olen pääasiassa toimistolla. Välillä olen etänä ja käyn Espoossa vanhemmillani. Muutin Espoosta Vaasaan opiskelemaan, ja mielestäni Vaasa on mini-Espoo. Täällä pääsee kaikkialle pyörällä tai kävellen. Kotioveltani menee merenrantaan viisi minuuttia."

3 Millaisia urahaaveita teillä on?

ELLEN: "Haluaisin olla opinto-ohjaaja lukiossa. Mutta eihän sitä tiedä – voisihan uraa jatkaa myös Vaasan Sähköllä."

ANNI: "Ekonomian tutkinnolla voi työllistyä monipuolisesti eri tehtäviin. Olisi kiva työskennellä vastuullisuusasioiden parissa. Tein myös kandiditukseni kestävyysraportoinnista. Voisin edetä uralla Vaasan Sähkölläkin, jos siihen aukeaisi mahdollisuuksia."

Palvelupisteemme osoitteessa Kirkkopuistikko 0, Vaasa on auki tiistaisin ja torstaisin klo 9–15. Tervetuloa!

KUVAT ISTOCK

Sähkövisailua ja Ylihyviä lemmikkejä

Tiedätkö, mikä on energiatehokkain tapa keittää vettä? Entä voittaako suoristusrauta hiustenkuivaajan sähkönkulutuksessa? Muun muassa tällaisia pähkinöitä on arvuuteltu viime aikoina somekanavissamme. Käy kurkkaamassa ja anna oma arvauksesi!

Tulevina kuukausina somessamme valokelaan pääsevät ihmisen parhaat ystävät, kun esittelemme joka kuukausi yhden Ylihyvän lemmikin. Lisäksi tarjolla on tuttuun tapaan hupia ja hyötyä, sopivassa suhteessa.

Asiakaspalaute

"Ikäihminen sai ystävällistä ja selkeää apua."

Online-palvelumme on uudistunut

Online-palvelumme on siirtynyt uuteen aikakauteen. Uudistettua Online-palvelua muokkaat vastaamaan omia tarpeitasi. Käyttöliittymä on selkeä ja moderni, ja sen käyttö on helppoa myös puhelimen verkkoselaimella. Toivottu uutuus on se, että voit nyt kirjautua palveluun samoilla tunnuksilla kuin Vaasan Sähkö -sovellukseen. Kirjaudu verkkosivuillamme vaasansahko.fi tai vaasansahkoverkko.fi.

KUVAT ISTOCK

Kaukolämpömittarit vaihtoon

Vaasan Sähkö vaihtaa kaukolämpöasiakkailleen uudet kaukolämpömittarit vuosien 2025–2028 aikana. Nykyisten mittareiden etäluenteknologia vanhentuu lähivuosina, kun 2G-verkko ajetaan Suomessa alas, minkä vuoksi koko mittarikanta uusitaan. Uudet mittarit eivät vaadi 2G-verkkoa toimiakseen.

Mittarinvaihdot suoritetaan useammassa vaiheessa kolmen vuoden aikana, joten

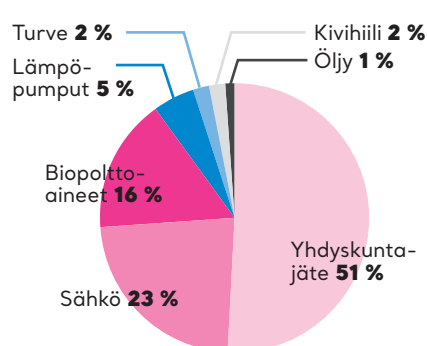
omaa vuoroaan saattaa joutua odottamaan pitkäänkin. Kaikki vanhat mittarit kuitenkin vaihdetaan ajallaan. Mittareiden vaihdosta vastaa Elvera. Mittarin uusiminen on asiakkaille maksutonta.

Osalle Vaasan Sähkön kaukolämpöasiakkaista on jo aiemmin vaihdettu uusi kaukolämpömittari, joten heitä tämä vaihtoprojekti ei koske.

Lue lisää: vaasansahko.fi/vastuullisuus

Kaukolämmön lähteet

Näin jakautuivat vuonna 2024 Vaasan Sähkön kaukolämmön energianlähteet:

Kaukolämmön tuotannon ominaispäästöt olivat 65,2 g/kWh vuonna 2024 (hyödynjakomenetelmä). Kaukolämmön tuotantoon käyttämästämme kevyestä polttoöljystä ja sähköstä maksettiin valmisteveroa yhteensä 191 751 € (alv 0 %).

Vastuullisuustyö etenee – seuranta verkkosivuilla

Olemme verkkosivuillamme julkaisseet muun muassa vuoden 2024 vastuullisuustyön seurannan sekä kaukolämmön hiilineutraaliustiekartan. Lue lisää vastuullisuustyöstämme: vaasansahko.fi/vastuullisuus

Vaihda paperilasku Kivran digipostiin ja osallistu arvontaan!

Arvomme yhteistyössä Kivran kanssa 3 kpl 50 euron Tiketti.fi-lahjakortteja kaikkien niiden asiakkaidemme kesken, jotka ovat ottaneet käyttöön Kivran digipostipalvelun. Palveluun saat kätevästi niin laskut kuin asiakaskirjeetkin. Lue lisää ja osallistu: kivra.fi/vaasan-sahko

Valokuvakilpailun voittajat

Vaasan Sähköverkko keräsi keväällä uusia kuvia sähkökaappien koristeeksi. Kiitos kaikille osallistuneille upeista kuvista! Palkintojen arvonnassa onnekkaita voittajia olivat **Saana Kaurala** Helsingistä (S-ryhmän lahjakortti) sekä **Alla Synytska** ja **Ove Lindström** Vaasasta (yllätyspalkinto).

Mitä hyötyä on varttimarkkinasta?

Sähkömarkkina siirtyy varttimittaukseen, ja samalla pörssisähkön hinnoittelu vaihtuu varttihintoihin. Tämä mahdollistaa sen, että sähkön hintataso pysyy edullisena myös tulevaisuudessa, pohtii Energiategollisuus ry:n Pekka Salomaa.

Mistä on kyse?

Sähköntuotannosta on tullut entistä vaihtelevampaa, kun yhä suurempi osa EU-alueella käytettävästä sähköstä tuotetaan tuuli- ja aurinkovoimalla. Tunnin mittausjakso on käynyt turhan pitkäksi, joten Suomessa, Pohjoismaissa ja koko EU-alueella sähkömarkkina siirtyy vartin mittausjaksoon.

”Kantaverkkoyhtiöt haluavat tarkastella sähkömarkkinaa lyhyemmissä aikayksiköissä, jotta ne pystyvät pitämään sähköjärjestelmän tasapainossa”, selittää Energiategollisuus ry:n energiemarkkinoina vastaava johtaja **Pekka Salomaa**.

Energiakriisin aikaiset korkeat sähkön hinnat painuivat alas, kun tuotantopalettiin lisättiin uusiutuvaa energiaa. Salomaan mukaan varttimittaukseen siirtyminen mahdollistaa sen, että sähkön hintataso pysyy edullisena myös tulevaisuudessa.

Siirtymä on jo käynnissä. Mikäli kotonasi on varttikyvykäs sähkömittari, kulutustasi mitataan jo vartin tarkkuudella. Silloin voit seurata kulutustasi varttitunneittain esimerkiksi Fingridin

Datahub-palvelussa. Hienojakoisempi kulutuksen seuranta voi paljastaa jotain, mitä tuntimittauksessa on jäänyt huomaamatta.

Sähköverkkoyhtiöillä on vuoden 2028 loppuun asti aikaa vaihtaa mittarit varttikyvykkäiksi. Vaihto etenee eri tahtiin eri jakeluyhtiöillä. Valtaosa Vaasan Sähköverkon asiakkaista on jo saanut varttikyvykkään mittarin.

Mitä muutoksia on luvassa pörssisähköasiakkaille?

Tätä juttua kirjoittaessa sähkömarkkinan aikomus on siirtyä varttihinnoitteluun lokakuussa. Asia ei kuitenkaan ollut vielä lehden mennessä painoon varmistunut.

Sähkönmyyjät voivat muutoksen jälkeenkin jatkaa tuntihinnoittelulla tai tarjota erikseen tunti- ja varttihinnoiteltuja pörssisähkötuotteita.

Asia ei kuitenkaan tarkoita suuria muutoksia pörssisähköasiakkaalle, joka haluaa optimoida omaa kulutusta hintojen mukaan. Yksittäisiä vartteja ei kannata tuijottaa, vaan suosia ajanjaksoja, joina keskihinta on matala.

Toisin kuin tuntihinnat, jotka saattoivat vaihdella rajustikin, varttihinnat kehittyvät todennäköisesti pienissä portaissa.

”Ehkä se vähentää pörssisähköasiakkaan stressiä, kun hinta ei pomppaa kovasti juuri tietyllä tunnilla, vaan muutos on asteittaisempi.”

Jos kotona on käytössä kulutusta ohjaavaa automaatiota, voi varttihinnoittelu auttaa pienentämään sähkölaskua hieman.

”On todennäköistä, että automaatio löytää varttihinnoista paremmin kaikkien halvimpia hetkiä kuin tuntimaailmassa.”

Entä sähkön pientuottajille?

Jos sinulla on aurinkopaneelit ja pystyt itse käyttämään suurimman osan niillä tuotetusta sähköstä, ei odotettavissa ole muutoksia sähkölaskuun.

Ylipäänsä nyrkkisääntö on, että aurinkosähköjärjestelmä on taloudellisesti kannattavinta mitoittaa oman kulutuksen mukaan, ja se pätee edelleen.

Parempia vaihtoehtoja sementille

Kannonkoskella perustettu Betolar tuottaa rakennuslalle sementtittömiä ja vähäpäästöisiä ratkaisuja, joissa hyödynnetään teollisuuden sivuvirtoja. Sen innovaatioilla voi olla merkittäviä vaikutuksia, sillä perinteisen sementin tuotanto aiheuttaa valtavasti päästöjä.

Teksti JOHANNA TILUS Kuvat MARI LAHTI

IDEA: Vähähiilinen rakennusmateriaali

Betolarin Geoprime-ratkaisu on luotettava ja turvallinen vaihtoehto sementille. Se koostuu yrityksen omasta Geoprime-aktivaattorista ja teollisuuden jätteistä peräisin olevista komponenteista.

”Olemme tunnistanee useampia materiaaleja, joita voidaan hyödyntää betonin valmistuksessa sementin sijaan. Näitä ovat esimerkiksi terästeollisuuden sivuvirtana syntyvä masuuni-kuona sekä erilaisten polttolaitosten tuhkat”, Betolarin toimitusjohtaja **Tuija Kalpala** kertoo.

Betolarin perustaja **Juha Leppänen** keksi uudenlaisen betonin aikoinaan suunnitellensa betonisia design-huonekaluja.

”Juha kiersi huonekalujensa kanssa Suomen asuntomessuja ja herätti sijoittajien kiinnostuksen. He ymmärsivät, että geopolymeeripohjaisella betonilla

voitaisiin muuttaa maailmaa isosti”, Kalpala sanoo.

Kalustebetoni sai väistyä Betolarin alta vuonna 2016. Viiden vuoden päästä yritys listautui pörssiin ja sai mukaansa lisää sijoittajia ja omistajia.

VAIKUTUKSET: 80 % pienemmät CO2-päästöt

Perinteisen betonin pääraaka-aineen sementin valmistukseen tarvittavan kalkkikiven louhinta kuluttaa valtaavan määrän neitseellisiä luonnonvaroja. Lisäksi kalkkia kuumennetaan korkeassa lämpötilassa, jolloin ilmaan vapautuu suuri määrä hiilidioksidia. Sementin tuotanto aiheuttaa peräti seitsemän prosenttia koko maailman hiilidioksidipäästöistä.

”Teknologiamme avulla pystytään vähentämään hiilidioksidipäästöjä ja neitseellisten raaka-aineiden käyttöä merkittävästi. Geoprime mahdollistaa jopa 80 prosenttia pienemmät päästöt. Samalla hyödynnämme materiaaleja, jotka muuten päätyisivät kaatopaikalle.”

Käytännössä Betolar tarjoaa betonilaitoksille reseptejä ja raaka-aineita ympäristöystävällisempien vaihtoehtojen valmistamiseen. Geoprime soveltuu kaikkeen, mihin perinteinenkin betoni.

”Esimerkiksi kaivokset voivat täyttää maanalaisia tunneleita materiaalillamme. Rakennuslalla yhteistyökumppanimme tekee ontelolaattoja isoille rakennusliikkeille. Kuluttajat taas voivat ostaa vaikkapa vähäpäästöisiä pihalaattoja puutarhoihinsa.”

Energia-alalla materiaalia voidaan käyttää vaikkapa tuulivoimaloiden perustuksiin ja aurinkopaneeleiden runkoihin.

TULEVAISUUS: Lisää innovaatioita

Ympäristölle ja ilmastolle ystävällisempi rakentaminen on Kalpalan mukaan herännyt viime vuosina kunnolla eloon. Seuraavaksi Betolar tähtää lanseeraamaan oman uuden sementin. Innovatiivinen valmistusmenetelmä on jo testattu pilottimittakaavassa erinomaisin tuloksin.

”Uuden teknologian ansiosta voisimme korvata kaupallistetun masuunikuonan suoraan jätteestä valmistetulla materiaalilla, eli valmistusmenetelmällä olisi vieläkin isompi vaikutus ympäristöön. Jos saamme teknologiamme kaikkiin maailman metallisulattoihin, pystymme vähentämään koko maailman hiilidioksidipäästöistä yhden prosentin, mikä on todella merkittävä luku.”

Tuloksia olisi nähtävissä lyhyelläkin aikavälillä, etenkin kaivoksissa.

”Kaivoksissa syntyy paljon jätettä. Uudella teknologiallamme niitä pystytäisiin hyödyntämään paikallisesti, ja perinteisen sementin käytöstä päästäisiin kokonaan eroon.”

Uudenlainen sementti on tarkoitus kaupallistaa lähivuosina. Mahdollisuudet etenkin Australiassa, Kanadassa ja arabimaissa kiinnostavat.

”Jos saamme tuotteen markkinoille, se pystyy kattamaan jopa kymmenen prosenttia koko maailman sementtituotannosta”, Kalpala sanoo. ●

Betolar on vuonna 2016 perustettu materiaali-

teknologiyhtiö, jonka missio on vähentää hiilidioksidipäästöjä ja luonnonvarojen käyttöä rakentamisessa ja kaivoksissa.

Yrityksen kotipaikka sijaitsee Kannonkoskella, sillä on tytäryhtiö Intiassa ja muutama konsultti Aasiassa. Asiakkaita on eri puolilla maailmaa.

Yksi isoimmista asiakkaista Suomessa on Outokumpu.

Betolar työllistää 46 henkilöä.

Betolarilla etsitään ja tutkitaan väsymättömmäsi uusia vaihtoehtoja, joita voitaisiin hyödyntää tulevaisuuden hankkeissa. Tuija Kalpala on ollut Betolarin palveluksessa puolitoista vuotta, ensin operatiivisena johtajana ja sitten toimitusjohtajana. Tätä ennen hän työskenteli parikymmentä vuotta uusiutuvien ja kestävien ratkaisuiden parissa suomalaisessa energiayhtiössä.

KUVA NIKKI SOUKKI

Raparperin aika

Resepti **MINNA RAUTIO-PAKASTE** Kuva **MARI LAHTI**

Monelle raparperit ovat varma kesän merkki. Ensi sadosta syntyy raikas kääretorttu, joka sopii niin arkiherkutteluun kuin juhlapöytään.

Valmista hilloke etukäteen. Huuhtelee raparperit ja paloittelen ne kattilaan. Lisää sokeri, vesi ja vanilja. Keitä keskilämmöllä vähällä sekoittaen, kunnes raparperit ovat pehmenneet. Jäähdytä huoneenlämpöiseksi ja laita jääkaappiin.

Leivo kääretorttu. Vatkaa munat ja sokeri paksuksi vaahdoksi. Lisää keskenään sekoitetut kuivat aineet kevyesti käännellen. Levitä taikina leivinpaperin päälle uunipellille. Paista 225 asteessa uunin keskitasolla noin 6 minuuttia.

Jäähdytä pohja. Kumoa kypsä pohja sokeroidulle leivinpaperille ja irrota paistopaperi. Anna jäähtyä 5 minuuttia ja peitä leivinpaperilla.

Täytä torttu. Vatkaa kerma napakaksi vaahdoksi. Lisää tuorejuusto muutamassa erässä sekoittaen. Levitä seos jäähtyneen torttulevyn päälle. Lisää raparperihilloke ja kääri tiukaksi rullaksi. Kääri torttu leivinpaperiin ja nosta jääkaappiin tunniksi.

Koristelun aika. Vatkaa loput kermasta vaahdoksi. Mausta sokerilla ja pursota tortun päälle. Siivilöi pinnalle tomusokeria ja koristele syötävillä kukilla.

IHANA IKISUOSIKKI

Alkukesän vihreisiin raparpereihin saa väriä lisäämällä hillokkeeseen muutaman mansikan. Jos käytät pakasteraparperia, reseptiin ei tarvita vettä.

Yhteen kääretorttuun (12 viipaletta) tarvitset:

RAPARPERI-HILLOKKEESEEN:
1 l (n. 400 g) raparperia
1 ½ dl sokeria
½ dl vettä
1 tl vaniljasokeria

KÄÄRETORTTUUN:
4 kananmunaa
1 1/2 dl sokeria
1 d vehnäjauhoja
1 dl perunajauhoja
1 tl leivinjauhetta
½ tl jauhetta kardemummaa

TÄYTTEESEEN:
2 dl raparperihilloketta
1 dl vispikermää tai kasvipohjaista tuotetta
1 rs (200 g) vaniljatuorejuustoa tai kasvipohjaista tuotetta

KORISTELUUN:
1 dl vispikermää
1 tl sokeria
tomusokeria
syötäviä kukkia

**VAASAN
SÄHKÖ**

VOITA

YLIHYVÄ VIP-ELÄMYS VAASA FESTIVALILLA!

**Arvomme joka festaripäivälle
kaksi VIP-pakettia viidelle hengelle!**

Haluaisitko sinä kokea upean festarielämyksen oman porukkasii kanssa? Voitte nyt voittaa liput kesän ikimuistoisimpaan festaripäivään Vaasa Festivalin VIP-alueella!

Palkinto sisältää:

5 KPL VIP-LIPPUJA VAASA FESTIVALIIN

valitsemallenne päivälle 31.7.–2.8.2025 (to, pe tai la)

- VIP-lippu sisältää: VIP-sisääkäynnin, ilmaisen narikkapalvelun, omat vesivessat ja tietenkin erinomaisen näkymän lavalle – alueen parhailta paikoilta!

Osallistu kilpailuun heti ja voita porukallesi huikea VIP-elämys kesän festareille!

Huom! Vaasa Festivalin ikäraja on 18 vuotta.

**Osallistu osoitteessa
vaasansahko.fi/festarikilpailu**

Kilpailun säännöt: Kilpailuaika on 11.6.2025–6.7.2025. Huom! Lunastaaksesi palkinnon sinun tulee vastata meidän puheluun tai viestiin kolmen (3) arkipäivän sisällä. Mikäli voittajan jättämien yhteystietojen perusteella ei saada voittajaan yhteyttä kolmen (3) arkipäivän kuluessa, lunastamaton voitto arvotaan uudelleen. Arvontaan osallistuminen edellyttää vähintään 18 vuoden ikää. Vaasan Sähkö -konsernin henkilökunta tai samassa taloudessa asuvat perheenjäsenet eivät voi osallistua arvontaan. Arvomme yhteensä 6 x 5 VIP-lipun pakettia (yhteensä 30 lippua). Yhden palkinnon arvo on 549,50 €. Palkintoa ei voi vaihtaa tai muuttaa rahaksi. Lue Vaasan Sähkö -konsernin kilpailujen tarkemmat säännöt osoitteesta vaasansahko.fi/saannot.